

Slovensko predsedstvo EU 2008
Slovenian Presidency of the EU 2008
La Présidence slovène de l'UE 2008

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM

NOVINARSKÉ KONFERENCE PREDSEDNIKA VLADE RS IN EVROPSKEGA SVETA JANEZA JANŠE PRED JUNIJSKIM ZASEDANJEM EVROPSKEGA SVETA *Ljubljana, 17. junij 2008*

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Lep pozdrav vsem skupaj. Dovolite mi, da vas na tem srečanju na kratko seznanim z vsebino in dnevnim redom na junijskem Evropskem svetu.

Najbrž ne bo presenečenje, če rečem, da sem načrt razprav na Evropskem svetu prvotno zastavil nekoliko drugače, vendar pa smo v EU navajeni iskati rešitve, prave poti in izhode ter reševati zaplete - tudi takšne in podobne kot smo mu priča sedaj po negativnem rezultatu irskega referendumu. Na Evropski svet sem v zvezi s tem povabil predsednika irske vlade, kolega Briana Cowena, da nas seznanj z vzroki, njihovo oceno vzrokov za takšen izid referendumu na Irskem in seveda tudi z morebitnimi razlogi ter kako naprej. V zvezi s tem pričakujem odprto razpravo in konstruktivno izmenjavo stališč.

Z irsko vlado smo v teh dneh v stalnih stikih - Irška želi še naprej ostati v srcu Evrope. V Evropski uniji obstaja velika podpora odločnosti, da še naprej skupaj napredujemo z eno hitrostjo. Prav tako obstaja spoštovanje do suverene pravice vsake države članice, da sama odloča o tem, na kakšen način bo odločala o ratifikaciji evropskih pogodb.

Glede na situacijo ne pričakujem, da bomo na tem Evropskem svetu oblikovali v zvezi s tem dokončne rešitve. Kolegi na Irskem zagotovo potrebujejo nekaj časa, da proučijo situacijo, ostale države članice pa bomo pri tem konstruktivno sodelovale. O tem sem prepričan tudi zato, ker sem dobil mnogo pozitivnih signalov s strani svojih kolegov, predsednikov držav in vlad članic Evropske unije, s katerimi sem od četrtega naprej v neposrednih stalnih stikih. Osebno verjamem, da se bo proces ratifikacije Lizbonske pogodbe nadaljeval, podobnega mnenja so tudi ostali voditelji. V zvezi s tem je zelo pomembno jutrišnje glasovanje o Lizbonski pogodbi v zgornjem domu britanskega parlamenta.

Kot ste tudi sami opazili, se življenje v Evropski uniji zaradi negativnega rezultata na irskem referendumu ni zaustavilo. Vse normalno deluje, tudi skupna evropska valuta - evro se je včerajšnji dan dodatno okrepila. Vendar pa to, da imamo dobre rešitve za danes, še ne pomeni, da smo dobro pripravljeni tudi na jutrišnje izzive - modra politika ukrepa in pravočasno misli na jutri. Rešitev Lizbonske pogodbe enostavno potrebujemo za to, da Evropejcem in Evropejkam zagotovimo vsaj normalno življenje in razvoj tudi v prihodnje - vsaj v isti meri, kot je bilo to značilno za zadnja desetletja.

Na Evropskem svetu in tudi nasploh v Evropski uniji imamo na mizi še vrsto drugih zadev, ki jih rešujemo in ki jih lahko rešujemo tudi brez uveljavitve pogodbe. Zato so nekatere kritike, ki so se pojavile - češ, da se bo zaradi zastoja v procesu ratifikacije te pogodbe vse zaustavilo - neupravičene. Na junijskem Evropskem svetu čez nekaj dni se bomo z vso resnostjo lotili razprave o posledicah visoke rasti cen nafte in hrane ter posledično

tudi inflacijskemu pritisku v Evropski uniji. Zastavili bomo učinkovito pot k reševanju teh problemov. Vzpostavili bomo sistem spremljanja rasti cen hrane - tako v Evropi kot mednarodno - česar doslej ni bilo. Kar se tiče rasti cen hrane so statistični podatki resni in Evropska unija se mora s tem problemom zelo učinkovito spopasti doma - učinkovito pa se mora spopasti z revščino tako doma kot tudi po svetu. Podatki kažejo, da se je cena pšenice v Evropski uniji v obdobju dveh let povišala za 96% točk. To je skokoviti porast te cene. Svetovne cene v povprečju so v letu 2007 poskočile za 40% točk, rast povprečnih cen hrane v letu 2006 je bila za primerjavo vzeto le 9%. Se pravi, gre za izjemno visoke trende, še posebej ta visoka rast cen hrane v globalu negativno vpliva na življenjski standard prebivalcev v državah v razvoju. Prebivalci v državah v razvoju porabijo namreč od 50% do 60% lastnega dohodka samo za prehrano in lahko si predstavljate, kakšen je vpliv teh rasti na njihov standard.

Vzrokov za naraščanje cen hrane je veliko, Evropska komisija je na našo prošnjo pripravila ustrezne strokovne podlage za razpravo in tudi analizo teh vzrokov. Najresnejši vzrok - ta je trajen, ni začasen za dvig cen hrane - je povečanje povpraševanja in trg se je seveda odzval na to racionalno. Narašča število svetovnega prebivalstva, narašča standard v nekaterih zelo obljudenih državah v razvoju. Na hitro rast cen hrane vpliva tudi hitra rast cen energentov - v proizvodnji hrane je energija pomemben stroškovni dejavnik. Ne smemo zanemariti vpliva klimatskih sprememb, tudi nekaterih naravnih katastrof v nekaterih državah proizvajalkah hrane. Deloma - ampak to ni glavni razlog - pa so k tem vsebinskim razlogom dodani še nekateri drugi. Recimo: nizka raven zaloga, nepripravljenost na te šoke, omejevanje izvoza v nekaterih državah proizvajalkah hrane, pa tudi špekulacije na trgih s kmetijskimi proizvodi. Ključni razlog je povečano povpraševanje - ponudba temu ni sledila in zaradi tega ni možno pričakovati, da se bo situacija zelo na hitro uredila.

Tudi, ko gre za cene nafte, je po analizah, ki smo jih naredili za Evropski svet, cena preseгла realne vrednosti iz konca 70-ih let, kar je bilo še pred nekaj meseci precej nepričakovano. Cena nafte je dosegla najvišjo vrednost v zgodovini gledano v realnih kategorijah. Tudi tukaj je osnovni vzrok naraščanje povpraševanja, predvsem hiter razvoj, hitra rast kitajskega in indijskega gospodarstva in seveda na drugi strani nesposobnost oziroma nezmožnost ponudbe oziroma proizvodnje, da zadosti tem potrebam. Višje cene nafte pomembno vplivajo na zmanjševanje kupne moči prebivalstva. Cene energije v Evropi predstavljajo približno 10% potrošnje gospodinjstev, prispevek energetske inflacije k splošni inflaciji v evro-območju v zadnjem kvartalu lanskega leta pa je bil 0,8%, kar je zelo veliko v primerjavi, s katerim koli kvartalom v zadnjih letih.

Naš cilj na Evropskem svetu je, da poenotimo stališča glede pristopov do kratkoročnih, srednjeročnih in dolgoročnih ukrepov. Tukaj si ne delamo utvar - rasti cen hrane in nafte ni možno umetno znižati čez noč, niti se verjetno, ne kratkoročno in ne srednjeročno, najbrž tudi ne dolgoročno, ni možno vrniti na nivo starih dobrih časov poceni energije. Ti časi so mimo. Večina realnih napovedi kaže, da bodo cene surovin nasploh, še posebej energentov tudi v srednjeročnem obdobju verjetno ostale visoke. Ko gre za oba problema - se pravi, za drastično naraščanje cen hrane in nafte - bo potrebno, poleg ukrepov takojšnjega blaženja učinkov, ki smo se ga po državah članicah Evropske unije lotili že pred meseci in tudi v Sloveniji, pristopiti tudi k strukturnemu prilagajanju. To prilagajanje mora čim prej začeti dajati tudi pozitivne učinke. En ukrep sem že omenjal - to je vzpostavljanje sistema spremljanja rasti cen hrane, tako v Evropi kot mednarodno. S takšnimi ažurnimi podatki se lahko predvsem preprečuje špekulacije in tudi pravočasno reagira na trende, ki se napovedujejo. Potem je treba pregledati delovanje živilske verige, predvsem pa nadaljevati delo na inovacijah ter raziskavah in razvoju v kmetijskem sektorju zato, da se izboljša učinkovitost in storilnost.

Evropa oziroma Evropska unija vlaga velike napore v to, da se določijo trajnostni kriteriji za proizvodnjo biogoriv in da se vzpodbuja proizvodnja bio-goriv »druge generacije«, za kar ni potrebno trošiti površin, ki jih lahko namenimo za proizvodnjo hrane, ampak se za »drugo generacijo« bio-goriv uporabljajo stranski produkti, ki ne ogrožajo proizvodnje hrane. O tem, koliko proizvodnja bio-goriv, bio-dizla ali pa bio-etanola vpliva na povečanje cen hrane v Evropi je bilo veliko razprav - tudi veliko razprav, ki niso temeljile na realnih podatkih. Zdaj ti podatki

obstajajo - v Evropski uniji se samo 2% površin, ki bi lahko bile namenjene za proizvodnje hrane, namenja za proizvodnjo bio-goriv. Se pravi, to ne more biti osnovni vzrok za povečanje cen hrane. Kljub temu pa rešitev ni v povečevanju teh površin. Rešitev je v proizvodnji bio-goriv »druge generacije«, ki uporabljajo stranske produkte - tisto, kar se ne more uporabiti v prehranski verigi. Globalno se bo Evropska unija na te probleme odzvala v okviru Združenih narodov in skupine G-8. Evropska unija bo potrdila svojo zavezanost odprti trgovinski politiki, ki zmanjšuje ta tveganja, pa tudi hitrim odzivanjem na takojšnje kratkoročne humanitarne potrebe ter spodbudo ciljno usmerjeni podpori za oživitev kmetijstva v državah v razvoju. V tem kontekstu se bo Evropski svet posvetil tudi dogovoru o krepitvi izvajanja »razvojnih ciljev tisočletja«. Kot največja donatorica je Evropska unija pripravljena še naprej odigrati dejavno vlogo in izpolnjevati obveze, ki jih je sprejela. Naš namen je povečati obseg razvojne pomoči Evropske unije do leta 2010 na 66 milijard evrov letno - od tega bo polovica povečanih sredstev namenjena Afriki, ki je tukaj najbolj prizadeta.

Veseli me, da bomo na Evropskem svetu potrdili pomembne dosežke v smeri konkretizacije evropske perspektive Zahodnega Balkana. To je bila ena od slovenskih prioritet v času predsedovanja. Regija se nahaja v občutljivem obdobju - še naprej potrebuje podporo Evropske unije. Rezultate, ki jih bomo povzeli in so bili doseženi v zadnjih mesecih lahko strnemo v pet točk. Zagotovo najpomembnejša je ta, da smo zaključili podpisovanje stabilizacijskih in pridružitvenih sporazumov z vsemi državami regije - zadnji tak sporazum je bil podpisan včeraj z Bosno in Hercegovino. To je zelo pomemben dosežek za regijo. V tem času smo zagnali dialog o odpravi vizumov, dogovorili smo združevanje instrumentov financiranja za Zahodni Balkan v enotni okvir. To bo omogočilo bolj učinkovito, tudi bolj transparentno, bolj pregledno financiranje projektov v regiji - tudi sredstva bodo dostopna hitreje. Spodbudili smo vrsto drugih sektorskih pobud in sodelovanj znotraj regije, med državami iz regije - od prometa preko raziskav, štipendiranja, energetike, pa tudi sodelovanja na področju pravosodja in notranjih zadev. Vmes se je zgodila tudi enostranska razglasitev neodvisnosti Kosova. Slovenija je uspela izpogajati praktično enotnost Evropske unije v naslavljanju te občutljive situacije. Ta praktična enotnost je zdržala vse preizkušnje, ki so sledile po razglasitvi neodvisnosti - kot veste je Kosovo v nedeljo razglasilo začetek izvajanja lastne suverenosti, s tem ko je stopila v veljavo kosovska ustava. Evropska unija pripravlja tudi posebno donatorsko konferenco v pomoč gospodarskemu razvoju Kosova.

Na Evropskem svetu bomo v okviru ekonomskih, socialnih in okoljskih zadev pregledali delo na podnebno-energetskem svežnju. Marca smo dosegli dogovor o okviru, časovnici in prioritetah predlaganega svežnja. V vmesnem času, do tega Evropskega sveta je bilo prek delovnih skupin vložena zelo veliko dela v poenotenje stališč v zvezi s predlogi. Pripravljena je bila dobra podlaga za sprejetje svežnja do konca leta 2008 in s tem za vzpostavitev vseh pogojev za uspešno vlogo Evropske unije v pogajanjih za »post-kyotski« režim pred klimatsko konferenco v Kopenhavnu decembra 2009.

Zelo sem vesel, da bomo lahko na Evropskem svetu ugotovili, da je zaveza iz marčevskega Evropskega sveta glede dogovora o liberalizaciji energetskih trgov izpolnjena. Glede na zelo velika razhajanja v izhodiščih ni bilo enostavno doseči soglasje za kompromisni predlog lastniške razveze, ki zdaj velja tako za trg električne energije kot za trg plina v Evropski uniji. Ta rešitev je na dolgi rok zelo pomembna za potrošnike, ker bo najučinkoviteje vplivala tako na nižje cene kot na varnost dobave.

Evropski svet bo pozval tudi k zaključitvi dela na dveh zelo pomembnih direktivah, glede katerih smo po zelo dolgih, večletnih razpravah v Evropski uniji dosegli soglasje. To sta direktivi o delovnem času ter direktiva o pravicah delavcev, ki delajo začasno oziroma prek agencij. Tovrstna zakonodaja je izjemno pomembna za zagotavljanje pravic delavcev na trgu dela v Evropski uniji. Kot že rečeno, je bil ta dogovor dosežen po večletni razpravi - dogovor bo predvsem izjemno pomembno vplival na pravice delavcev v tistih državah Evropske unije, kjer te stvari niso bile urejene in kjer so bili tudi največji odpori, da do sprejema direktiv pride.

V okviru pravosodja in notranjih zadev bomo obravnavali več tem. Osnovni poudarek bo na področju oziroma vprašanju migracij. V zvezi s tem je bila pravkar potrjena direktiva o vračanju nelegalnih priseljencev. Želimo dodatno okrepiti sodelovanje s tretjimi državami izven Evropske unije - tudi narediti več reda na trgu dela, okrepile se bodo sankcije za delodajalce, ki zaposlujejo na črno. Nastavljeni bodo koraki k vzpostavitvi skupnega azilnega sistema.

Na junijskem Evropskem svetu bomo nadaljevali tudi razpravo, začeto marca na marčevskem Svetu, ko smo se deloma posvetili tudi Evropski sosedski politiki. Takrat smo sprejeli zaključke, na podlagi katerih bomo zdaj, čez nekaj dni, nadgradili Barcelonski proces z vzpostavitvijo okrepljenega dialoga s sredozemskimi partnerji. Ta proces bo slovesno zagnan 13. julija in bo dobil ime »Barcelonski proces – Unija za Sredozemlje.« Uravnotežili bomo vzhodno in južno dimenzijo Evropske sosedske politike. Spodbujeno z razpravami na marčevskem Evropskem svetu bo tokrat Evropski svet obravnaval tudi predlog za vzpostavitev t.i. Vzhodnega partnerstva. Gre za večji poudarek vzhodnem delu Evropske sosedske politike, tako da bo ta del sodelovanja na vzhodu med Evropsko unijo in državami - ki bodisi želijo sodelovati z Evropsko unijo, bodisi imajo tudi ambicije, da počasi postanejo del pridruženega procesa - nadgrajen z konkretnimi... zdaj bomo naredili podlago, da se to Vzhodno partnerstvo nadgradi s konkretnimi projekti, ki bodo bistveno okrepili različne vezi, tudi gospodarske med Evropsko unijo in soseščino.

Evropski svet bo na politični ravni potrdil tudi odločitev o sprejemu Slovaške v evro-območje s 1. januarjem 2009. Slovaška bo tako postala šestnajsta država članica evro-območja, četrta po Sloveniji, Cipru in Malti, ko gre za tiste države, ki smo se Evropski uniji pridružile leta 2004.

Toliko o vsebini in dnevnem redu Evropskega sveta - kot že rečeno, nobena točka iz dnevnega reda ni odpadla, zaradi tega, kar se je zgodilo na Irskem. Enostavno bomo namesto razprave, ki je bila predvidena za implementacijo Lizbonske pogodbe, ta čas namenili za to, da se seznanimo s situacijo na Irskem in pogledamo, v kolikšnem času je možno najti rešitve za to situacijo. Osnovni fokus, osnovno osredotočenje dela Evropskega sveta, pa bo na teh ključnih, praktičnih izzivih, ki so pred Evropsko unijo. Še posebej bo osnovni poudarek dnevnega reda - in tudi razprav - na ukrepih, ki jih je potrebno sprejeti zato, da se realno soočimo z inflacijskimi pritiski povzročenimi s hitrim naraščanjem cen hrane in nafte.

MARJA NOVAK (REUTERS): Gospod predsednik, zanima me, kaj je mogoče doseči še v času predsedovanja glede avtomobilskih CO₂ emisij, kar se tiče podnebnih sprememb in končne bilance? Druga stvar, ki me zanima, je, ali lahko realno pričakujemo, da bi Makedonija že letos začela pogajanja o članstvu v Evropski uniji in kaj so tiste glavne zadeve, zaradi česar Makedonija še ni dobila datuma za začetek pogajanj?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Nerad napovedujem nekaj, kar še ni gotovo, ker sem realist ali pa realistični optimist. Pričakujem, da bomo naredili korak naprej pri soglasju okrog standardov za izpuste CO₂ iz avtomobilov. To ni samo problem dveh držav, kot se zmotno včasih misli - so različna stališča marsikje, vendar je v zadnjih tednih prišlo do preboja. Jaz upam, da bo preboj tudi dokončno potrjen. To ni pomembno samo za Evropsko unijo. To je pomembno zaradi tega, ker so tovrstni okoljski standardi tudi v mnogih državah v razvoju - recimo na Kitajskem - neka referenčna točka, na podlagi katere tudi oni postavljajo svoje standarde. Ob našem zadnjem obisku na Kitajskem novembra smo dobili zagotovila, da bo Kitajska sledila tem izostrenim okoljskim standardom - ko gre za izpuste CO₂ iz avtomobilov - ko bo tudi Evropska unija naredila ta korak naprej. Se pravi, to je izjemno pomembno, ne samo za nas, ampak nasploh za uspešnost boja proti klimatskim spremembam v globalnem smislu.

Kar se Makedonije tiče, so pogoji znani. To, kar je bilo včeraj nekako usklajeno znotraj zunanjih ministrov Evropske unije - in bo verjetno tudi del zaključkov, ki jih bomo o Zahodnem Balkanu sprejemali na Evropskem svetu - je v bistvu usklajen jezik, ki je bil že doslej večkrat uporabljen. Makedonija je, po mojem mnenju, s tem,

ko je - deloma, tudi s ponovitvijo volitev - zadostila tem demokratičnim standardom, zdaj notranjepolitično bistveno bolj pripravljena, da dokonča nekatere reforme, ki so pogoj za začetek pogajanj, ter da se resno sooči tudi s ključnim političnim izzivom, to je iskanjem kompromisa za vprašanje imena. Ta kompromis je potreben, tako ko gre za napredek Makedonije na poti v Evropsko unijo, kot tudi ko gre za napredek Makedonije v zvezi NATO, kjer je prišlo po zadnjem vrhu v Bukarešti do zastoja. Tukaj je veliko naporov, ne samo s strani Evropske unije, ampak tudi s strani Organizacije Združenih narodov, pod okriljem katerih pravzaprav poteka iskanje tega kompromisa. Upam, da bodo čim prej dali svoj rezultat. Nenazadnje je, ne samo v interesu teh dveh držav, ki rešujeta to sporno vprašanje, ampak v interesu Evropske unije, da tukaj ne pride do zastoja - ampak da se pač ta siva ali pa bela lisa, ki jo predstavljajo države Zahodnega Balkana sredi članic Evropske unije, čim prej popolni na podlagi izpolnjevanja političnih kriterijev. Ker je potrebno nekaj dobre volje in ne bi smelo bistveno vplivati na to, da država, ki stvarno izpolnjuje kriterije, ki bi se že lahko začela pogajati, tukaj čaka nekje predolgo.

TINA ČUČEK (POP TV): Imam eno vprašanje v zvezi z irskim »ne«, če tako rečem. Vi ste že dejali, da ne pričakujete neke rešitve zdaj ta vikend. Vendarle, ali bo tudi slovensko predsedstvo prišlo ven s kakšnim konkretnim predlogom – recimo, veliko se špekulira v medijih o »planu B«, ki da obstaja? Drugo vprašanje, kako komentirate izjave visokih predstavnikov nekaterih držav, češ da je ena od rešitev, da bi Irsko začasno izvzeli iz procesa odločanja v Evropski uniji - da bi na primer Lizbonska pogodba lahko veljala samo za 26 držav, če bi seveda te ratificirale pogodbo?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Kot sem dejal že prej, obstaja zelo visoka stopnja soglasja o tem, da Evropa še naprej napreduje z eno hitrostjo - se pravi, da ne gradimo dveh konvojov. Tudi Irska sama - po več pogovorih, ki sem jih imel s svojim kolegom, predsednikom irske vlade Brianom Cowenom - se ne vidi izven osrčja Evropske unije. Glasovi, ki so na nek način prevagali ta rezultat glasovanja na referendumu v negativno smer, po zagotavljanju irskih kolegov, niso bili glasovi proti Evropski uniji nasploh. Bilo je veliko različnih razlogov za takšen rezultat in te razloge je potrebno analizirati. To je zelo pomembno, ker v kolikor ne dobimo realne analize vzrokov, je nemogoče pričakovati, da bo ponujena rešitev prava oziroma, da bo učinkovita. Ker ne glede na to, kako smo lahko tisti, ki smo Lizbonsko pogodbo ratificirali, razočarani nad tem zastojem, je potrebno ugotoviti, da Evropska unija deluje na tak način, da vsaka država članica sama odloča o načinu, na podlagi katerega bo ratificirala evropske pogodbe, potrdila ali pa soglašala s koraki, ki jih je potrebno narediti naprej. To je zelo pomembna pravica, ki obstaja za vsako državo članico - ne glede na to, ali je velika ali majhna - in rešitve je zaradi tega potrebno iskati v tem okviru. To včasih vzame nekoliko več časa. Vendar pa je 50 let razvoja Evropske unije - in vseh teh 50 let so se odločitve sprejemale več ali manj na tak način - pokazal da, si je včasih bolje vzeti nekoliko več časa, ugotoviti dejanske vzroke, popraviti določene rešitve in iti naprej.

To, kar se je zdaj zgodilo, ni nič novega za Evropsko unijo. S podobnimi situacijami se je v preteklosti Unija soočala že večkrat. Vedno se je šlo naprej in tudi v času, ko se je iskala rešitev, nikoli ni prišlo do kakšnega zelo velikega zastoja. Razlogov za to, da rešitve iz Lizbonske pogodbe potrebujemo, je zelo veliko. Lahko jih ponovim, nekatere sem že prej našteval. Vendar pa je ob vsem tem pač potrebno spoštovati tudi vse ostale kriterije in merila, ki v Evropski uniji obstajajo. Znotraj teh kriterijev in meril bomo iskali tudi te rešitve in ravno zaradi teh kriterijev in meril ni možno pričakovati, da bodo neke dokončne rešitve prišle na mizo takoj. Kot že rečeno, v tem času je najbolj pomembno, da irski kolegi resno analizirajo ta rezultat in da imamo ob tem, ko bomo iskali konkretne rešitve pred sabo realno analizo zakaj je do takšnega rezultata prišlo.

DEJAN KOMPARIČ (KANAL A): Zanima me, če je ta zaušnica Irske Evropi posledica, da se Evropa ne ukvarja s tistimi problemi, s katerimi bi se morala - vidimo, da se protesti vrstijo vsak dan? Kako komentirate izjavo Sarkozyja, da brez ratifikacije pogodbe Balkana ne bo v Evropi - vključno s Hrvaško?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Kar se tiče širitve, v tem trenutku ni nobene države kandidatke, ki bi se pogajala in bi lahko pričakovala, da bo dokončno zaključila ta proces in stopila v Evropsko unijo v roku enega leta ali pa leta in pol. Iz tega vidika sam ta zastoj v ratifikaciji Lizbonske pogodbe neposredno procesa širitve ne ogroža - morda se je nekoliko spremenilo razpoloženje. V tehničnem smislu pa ni nobenih razlogov zato, da bi se kdo zanašal na ne-ratifikacijo pogodbe, ali da bi kakšna država, ki se pogaja ta pogajanja vzela manj resno, Mislim, da je treba z obojim zelo resno nadaljevati naprej. Preden bo kakšna od teh kandidatk dokončno zrela za odločanje o članstvu bo najdena tudi rešitev za Lizbonsko pogodbo.

Evropska unija se v okviru pristojnosti, ki jih ima, in politik, ki se izvajajo na evropski ravni, zelo ukvarja s socialnimi problemi. Ravno na marčevskem Evropskem svetu nismo namenili niti ene besede institucionalnim vprašanjem - zadevam, ki bi jih lahko šteli za ozko politične - ampak samo realnim problemom in znotraj tega tudi ukrepom, ki bodo v bodoče zagotavljali nek trajnostni pristop ali pa trajnostni razvoj Evropske unije. Se pravi, neka usklajenost, poravnost gospodarske, okoljske in socialne dimenzije Lizbonske strategije. Te ukrepe smo zastavili za naslednja tri leta za to drugo fazo ali pa drugi cikel prenovljene Lizbonske strategije in prav vse skrbi socialnega področja so tukaj zajete.

Tudi ti šoki, ki prihajajo - prej sem govoril o cenah hrane, nafte, inflacijskih pritiskih - dobivajo sprotne odzive v delu evropskih institucij. Evropski svet čez dva dni ni prva institucija, ki se bo s tem ukvarjal. Svet finančnih ministrov - ECOFIN je to temo obravnaval velikokrat od samega začetka, ko so se ti trendi pojavili in seveda tudi sprejemal ustrezne ukrepe. Problem je v tisti točki, ko je potrebno iskati rešitve globalno, ko lahko Evropska unija naredi, kar hoče znotraj sebe, pa to ne bo odpravilo bistvenih vzrokov. To so: cene nafte - na cene nafte ni možno vplivati v evropskem okviru, potrebni so globalni dogovori; cene hrane - v 100% meri ne, ampak bistveno bolj kot na cene nafte in zaradi tega se evropska kmetijska politika prilagaja; na klimatske spremembe - Evropa lahko takoj preneha uporabljati ogljična goriva, takoj preneha emitirati toplogredne pline v ozračje, pa to ne bo bistveno zaustavilo klimatskih sprememb, ker je tukaj potreben globalen dogovor. V nekaj letih bo Kitajska prva po emisijah in če bo ta trend naraščal, bo ta recimo prispevek, ki bi ga Evropa dala - tudi če takoj ugasne vso industrijo in ves promet - bil izničen.

Skratka, ni smisel v tem, da gremo v neke samomorilske ali pa radikalne ukrepe. Smisel je v tem, da Evropa tudi z zgledom vodi in da prepričuje ostale globalne partnerje. Tukaj smo pri tej potrebi, da hitreje pridemo do usklajevanja, da hitreje pridemo do odločitev. Te mehanizme Lizbonska pogodba prinaša in tudi da imamo nekatere institucije, ki lahko bolj učinkovito zastopajo te usklajene rešitve. Tudi to Lizbonska pogodba prinaša. Zaradi tega je seveda škoda za vsak mesec, ko je pač nimamo. Ampak, kot že rečeno, veliko je takšnih zadev, ko mislimo, da bi bilo dobro, da bi rešitve že imeli, pa je pač potreben določen čas, da se uskladijo.

Še to bi dejal, ko o neki stvari odločamo na referendumu, je vedno potem, ko delamo analizo, zelo pomembno, da se ugotovijo pravi vzroki za takšen ali drugačen rezultat. Velikokrat so k osnovnemu vprašanju pomešane raznorazne notranjepolitične kalkulacije - veliko stvari, ki nimajo nobenega vpliva na tisto, kar se dejansko sprašuje. Zaradi tega je ta analiza v tem času tako zelo potrebna.